

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การทำวิจัย เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียด วิธีการดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 กลุ่มตัวอย่างและผู้เชี่ยวชาญ
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3.3 วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3.4 วิธีการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มตัวอย่างและผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มทดลองและผู้เชี่ยวชาญ ในการทำวิจัยการทำวิจัย เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม มีดังนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1.1 ประชากรของการวิจัยที่ใช้ในการทดสอบตลาดได้แก่ ผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

1.3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบตลาดเป็นผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 200 คน

3.1.2 ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินบรรจุภัณฑ์

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ประเมินด้านการออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ มีดังนี้

3.1.2.1 ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ จำนวน 5 ท่าน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากอาจารย์ผู้สอนหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้าน

การออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับด้านนี้มากกว่า 3 ปี และยินดีให้ความร่วมมือในการเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- 1) นายศุภจิต ผ่องใส หัวหน้าแผนกพัฒนาบรรจุภัณฑ์ บริษัท ภูเก็ต อุตสาหกรรม จำกัด
- 2) คุณพรทิพย์ อุ่มชะอุ่ม ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายผลิตกล่อง บริษัท เอสแอนดีดี อินดัสทรี จำกัด
- 3) อาจารย์ไกรพ เจริญโสภา หัวหน้าสาขาวิชาออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- 4) คุณภาคภูมิ ตรีธรรมพินิจ นักวิชาการการพิมพ์ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 5) คุณนวรรตน์ ชุตติภิญโญกุล นักวิชาการการพิมพ์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม เป็นแบบประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ

3.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม เป็นแบบประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียดการสร้าง ดังนี้

3.3.1 การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม

การสร้างแบบสอบถามจะสร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความพึงพอใจต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ประยุกต์จากหลักการของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2535 : 122-125) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.3.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะต้องครอบคลุมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

3.3.3.2 สร้างแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เมื่อกำหนดความหมายขอบเขตสิ่งที่จะวัดอย่างแน่นอนแล้วก็สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามขึ้นมา ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีจำนวน 2 ชุด ได้แก่

1) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม

2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม

ซึ่งในแบบประเมินคุณภาพได้กำหนดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงค่าน้ำหนักคะแนน

ค่าเฉลี่ยของคะแนน	ค่าระดับคะแนน
4.51 – 5.00	ดีมาก
3.51 – 4.50	ดี
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	ปรับปรุง

แหล่งที่มา : (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538 : 163-170)

3.3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเพื่อแก้ไข

3.3.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสมที่จะสามารถนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริโภค ประเมินบรรจุภัณฑ์ได้จริง

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ จำนวน 5 คน และกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเป็นผู้บริโภค ได้มาจากการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Selection) จากผู้บริโภคที่มาซื้อสินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ไปบริโภคจำนวน 200 คน โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.4.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เว็บไซต์ เพื่อให้ได้ความรู้และข้อมูลพื้นฐาน สร้างแนวความคิดและกำหนดกรอบการศึกษาข้อมูล สภาพทั่วไปของบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม

3.4.2 ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนาม ภายใต้กรอบแนวความคิดจากการศึกษาเอกสารเว็บไซต์ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยเข้าสู่พื้นที่แหล่งผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงแหล่งการจัดจำหน่าย เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการของบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม

3.4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และข้อมูลจากการลงพื้นที่ ผลจากแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกำหนดแนวความคิดในการออกแบบบรรจุภัณฑ์

3.4.4 กระบวนการออกแบบ ภายใต้กรอบแนวความคิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ จากการทำหนดเบื้องต้น มาออกแบบและสร้างผลงานการออกแบบ

3.4.5 ประเมินความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์ต้นแบบที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบสิ่งพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ จำนวน 5 ท่าน โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความเห็น 5 ระดับ

3.4.6 ปรับแก้บรรจุภัณฑ์ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปประเมินความพึงพอใจต่อบรรจุภัณฑ์โดยผู้บริโภคจำนวน 200 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากผู้บริโภคที่มาซื้อสินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ไปบริโภค โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามความเห็น 5 ระดับ

3.4.7 สรุปประเมินผล อภิปราย นำเสนอผลงาน แนวออกแบบบรรจุภัณฑ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ใช้สถิติเชิงบรรยายได้แก่ \bar{X} และค่า S.D

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ค่าร้อยละ (Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

สถิติพื้นฐานที่นำมาใช้ในการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริโภคต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ใช้ค่าเฉลี่ยแบบแจกแจงความถี่ (\bar{X}) อ้างถึงในล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 73-79) มีสูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย
f = ความถี่
 $\sum fx$ = ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณคะแนน

Σf = ผลรวมทั้งหมดของความถี่ ซึ่งเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด (N)

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:S.D) อ้างถึงในลั้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 73-79) มีสูตร ดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{N\Sigma fx^2 - (\Sigma f x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 f = ความถี่
 N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 Σfx = ผลรวมทั้งหมดของความถี่คูณด้วยคะแนน

สูตรการหาความแตกต่างของผู้บริโภคในความพึงพอใจที่มีต่อบรรจุภัณฑ์สินค้า OTOP ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรชุมชนวัดสุวรรณ จังหวัดนครปฐม ใช้ F-test

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ MS_B แทน ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_W แทน ค่าเฉลี่ยความแปรปรวนภายในกลุ่ม